

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno a příjmení autora diplomové práce: Johana Pfeiferová

Název diplomové práce: Suspenzivní účinek dovolání v civilním procesu

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Zdeněk Pulkrábek, Ph.D.

Autorka – na rozdíl od většiny svých kolegů – zaměřila svou pozornost na dosti úzké téma: suspenzivní účinek dovolání. Ukázala, že i takto specifické téma zahrnuje celou řadu otázek. Autorka je všechny systematicky představila a odůvodnila či naznačila jejich řešení. Jde zejména o: pojem mimořádného opravného prostředku; předmět suspenzivního účinku; vazbu vykonatelnosti na právní moc; okamžik nástupu suspenzivního účinku; osud plnění, poskytnutého podle pravomocného rozsudku, po zrušení tohoto rozsudku dovolacím soudem; exekuci před rozhodnutím dovolacího soudu.

Ve vstupní části, následující po Úvodu, autorka vymezuje pojem a účel opravných prostředků a dovolání zvláště, a dále jejich účinky. Zde si v souvislosti s dvojitým účelem dovolání (sjednocování judikatury a ochrana subjektivních práv) dobře všimla (s. 6), že „*Při právní úpravě procesního institutu je vždy nezbytné vycházet v obecné rovině z obou funkcí. Dílčí otázky úpravy, mj. přípustnost a důvodnost, již ale souvisí s tím, která z těchto úloh bude převažovat.*“ Nepřijímá dnes se někdy vyskytující, avšak nepodložený názor, že dovolání má plnit jeden anebo druhý účel, projevující se i v letitém směřování jednotlivých novelizací OSŘ k účelu jedinému (jak je patrné z následující historické části), a to ke sjednocování judikatury (srov. naproti tomu *Fasching*. Lehrbuch. 2. vyd., marg. č. 1843, 1846; nebo *Rechberger/Simotta*. Zivilprozessrecht. 8. vyd., marg. č. 1037). Kdyby tomu tak opravdu mělo být, pak by se náš právní řád mohl namísto dovolání vrátit ke stížnosti pro porušení zákona.

Dále autorka pokračuje částí historickou, mapující úpravu dovolání či jeho substitutů na našem území od roku 1781. Tato část rozhodně není žádnou samoučelnou výplní, protože společně s částí poslední, věnované dovolání španělskému, ukazuje, jak se některé problémy znovu a znovu vrací a že jejich řešení je velmi variabilní a nikoli apriorně dané. Vždy je totiž třeba mít na paměti, že „*každé rozumné řešení musí být kompromisem, obsahovat mezistupně a umožňovat opatření pro jednotlivé případy*“ (*Fasching*. Lehrbuch. 2. vyd., marg. č. 1672).

Po historické části následuje jádro práce, totiž jednak část, v níž se autorka věnuje oněm dílčím otázkám skrývajícím se ve zvoleném tématu, jednak část věnovaná úpravě dovolání v návrhu věcného záměru civilního řádu soudního, kterou autorka kriticky zhodnocuje. Autorka se v těchto dvou zásadních částech neomezuje na analýzu jednotlivých otázek a praktických problémů spojených s tím či oním jejich řešením, ale sama formuluje syntetické závěry. Vždy přitom bere zřetel hlavně na dvě hodnoty, které se zde střetávají: na právní jistotu a rychlou ochranu subjektivního práva (vymahatelnost práva). Uvědomuje si přitom – podle mého názoru správně – že účel dovolání (sjednocování judikatury a individuální spravedlnost) otázku po

suspenzivním účinku dovolání nerozhoduje, a samozřejmě také to, že suspenzivní účinek nutně neznamená rozsáhlejší dovolací přezkum. S ohledem na požadavek právní jistoty a ochrany třetích osob dochází *de lege ferenda* k závěru, že dovolání by mělo suspendovat právní moc a vykonatelnost napadeného rozhodnutí. S ohledem na požadavek rychlé ochrany subjektivního práva však tento závěr zmírňuje závěrem o vhodnosti rozlišení prozatímní a konečné exekuce. To je velmi zajímavý a v současné diskusi zatím se neobjevující postřeh. Jistě by stálo za to jej rozvinout. Kromě španělské úpravy, se lze přitom inspirovat i nám bližší úpravou exekuce k zajištění podle § 370 an. rakouského exekučního řádu.

Nakonec autorka podává výklad o úpravě dovolání ve Španělském království. Nejde o žádný základní přehled – vzhledem k jeho rozsahu (cca 45 stran) a podrobnosti by skoro bylo možné s úctou říci, že autorka zpracovala dvě diplomové práce. Význam této části byl zmíněn výše. Za určitý nedostatek lze snad jen považovat, že autorka tuto část nevyužila v Závěru práce ke srovnání se současnými českými otázkami a k nějaké závěrečné syntéze.

Pramenný základ práce je nadstandardní. Nejde přitom jen o prameny české – rozsahu „španělské“ části odpovídá bohatý seznam pramenů španělských. Mimochodem ukazuje, že autorka dobře ovládá cizí jazyk, což by u studentů sice mělo být, ale rozhodně nebývá pravidlem.

Po jazykové stránce je práce na slušné úrovni. Styl psaní prozrazuje přemýšlivost, ale ne vždy je elegantní či dokonce zcela správný (jako příklad uvádím špatnou vazbu na s. 32: „*účelem bylo zachováno*“). Občas lze narazit i na překlepy či jazykové chyby. Vše to ale přisuzuji příliš malému časovému prostoru pro tak značné množství práce. Pro dobro případného budoucího psaní bych však autorku zvláště upozornil na dva problémy. Za prvé, některé pasáže jsou rozvrženy a formulovány zavádějícím způsobem tak, že není zřejmé, co vlastně platí. Autorka nejprve naznačí, že platí něco, ale další text ukáže, že platí něco jiného. Jednoduchým příkladem toho je třetí odstavec na str. 53 a rozpor mezi jeho první a druhou větou. To, že nějaký problém není řešen jednotně či jednoznačně, lze vyjadřovat srozumitelněji. Za druhé by se autorka měla snažit o přesnější, vědecké vyjadřování. Např. na str. 78, na začátku pasáže 3.4.2.1. uvádí, že „*současní procesualisté se kloní*“, což nelze číst jinak, než že „všichni“ nebo „většina“ se kloní, ale zajímalo by mě, zda tomu tak skutečně je; pokud ano, pak by měla následovat poznámka s jejich reprezentativním výčtem. V téže pasáži myslím autorka nerozlišuje, zda řízení *má být* dvojinstanční, nebo zda teoreticky dvojinstanční *je*.

Domnívám se, že autorka splnila požadavky kladené na diplomové práce více než dostatečně, a proto její práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm **výborně**.

Otázka k obhajobě:

Znamená „mimořádnost“ dovolání opravdu dvojinstančnost řízení? Neboli – je opravdu „mimořádné“ dovolací řízení nikoli pokračováním řízení původního, ale řízením samostatným? Necht' se autorka pokusí zamyslet nad kritériem pro rozlišení dvojinstančního a trojinstančního řízení. Pomoci si přitom může srovnáním dovolání s odvoláním na jedné straně a s žalobou na obnovu řízení a žalobou pro zmatečnost na druhé straně.

V Plzni dne 6. 1. 2020